

[Poul Dam.]

skal jo stilles til én minister, og på dette område, der havde både en handelsministeriel, en finansministeriel og en justitsministeriel side, måtte man altså komme ned et eller andet sted, og jeg synes i og for sig, at der kunne være en vis mening i, at man forbeholdt banker og sparekasser handelen med disse ting. Jeg er for så vidt enig med handelsministeren i det, som lå bag nogle af hans sidste bemærkninger, nemlig at man ikke skal beskytte publikum alt for barnepiegeagtigt, og at folk selv må kunne finde ud af tingene. På den anden side drejer det sig her om en ordning, hele den præmieobligationsordning, som ganske bevidst blev indført for at tiltrække et publikum, der ikke var vant til at sætte penge i obligationer, altså et andet publikum end det, som synes, at kurslisterne i aviserne er naturlig læsning. Den måde, som de omtalte, men ikke nævnte, firmaer henvender sig til publikum på, viser jo også ganske tydeligt, at det er et publikum af en ganske anden art, et publikum, som ikke uden videre tænker på, at man kan slå disse ting op, at man kan kontrollere, hvad obligationerne ville koste, hvis man købte dem normalt. Jeg har set et tilbud, hvor den effektive rente på disse afbetalingskøb lå på 60-70 pct. om året, og nu ved jeg godt, at vi ikke har nogen lovgivning om åger, men det er alligevel forholdsvis urimeligt.

Jeg ville stadig mene, at man burde forsøge at gøre noget. Jeg forstår, at handelsministeren ikke rigtig kan se nogen udvej. Jeg vil da prøve ved lejlighed at spørge justitsministeren, om han ikke synes, at lotteriloven burde ændres, således at i hvert fald en vis form for forretning kunne blive udeladt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Skovmand til handelsministeren:

„Vil ministeren overveje en indskriden over for olieselskabernes misbrug af tinglysningsloven?“

Skriftlig begrundelse:

Det er i dag en almindelig praksis, at olieselskaber yder økonomisk støtte til jordkøb på betingelse af, at der på den pågældende

jord lyses deklaration om, at kommende bygninger indrettes til opvarmning ved oliefyringsanlæg, og at olieselskabet i en årække skal levere olien hertil. Ligeledes er det almindeligt, at olieselskaberne betinger sig, at der ikke etableres servicestationer for andre selskaber på de pågældende områder.

Begge betingelser må betragtes som en så alvorlig indskrænkning af konkurrencen, at samfundet må foretage sig noget over for dem. Hertil kommer, at bygherren bliver frataget muligheden for at gå over til andre opvarmningsmuligheder, hvis de ud i fremtiden skulle vise sig mere rentable.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Til det stillede spørgsmål kan jeg svare — og det bliver i og for sig i dette tilfælde på justitsministerens vegne — at efter tinglysningsloven er der ikke begrænsninger i retten til at få rådighedsindskrænkninger på fast ejendom tinglyst, og jeg mener ikke, det er misbrug af dette princip, at også sådanne rådighedsindskrænkninger, som omhandles i spørgsmålet, tinglyses. Vi har jo som hovedregel aftalefrihed her i landet, og det må være tinglysningslovens formål at give parterne mulighed for at få indgåede aftaler beskyttet ved tinglysning.

Jeg tror imidlertid også, at jeg skal forstå hr. Skovmands spørgsmål på den måde, at en eventuel kritik i stedet for må rettes mod indholdet af de pågældende aftaler og mod, at sådanne aftaler kan indgås, idet spørgsmålet må være, om det er rimeligt, at man uhindret lovligt fra olieselskabernes side i forbindelse med ydelse af økonomisk støtte eller på anden måde kan betinge sig, at bygninger langt frem i tiden kun må opvarmes med oliefyringsanlæg og med olie fra det pågældende selskab, eller at der ikke på et bestemt område må etableres servicestationer for andre selskaber.

Hvis vi altså retter kritikken mod dette punkt, kan jeg oplyse, at jeg har forelagt hr. Skovmands spørgsmål for monopoltilsynet, der mener, at de omhandlede konkurrencebegrænsninger principielt må være omfattet af monopolløven. Dette indebærer, at hvis monopoltilsynet efter en undersøgelse af disse forhold finder, at olieselskaberne har fastsat urimelige forretningsbetingelser eller på denne måde har gennemført urimelige indskrænkninger i erhvervsfriheden, påhvi-